

REGLUR

UM REIKNINGSHALD STJÓRN MÁLASAMTAKA O.FL. SKV. LÖGUM 162/2006

I. kafli **Almenn ákvæði**

1. gr.

Reglur þessar gilda um reikningsskil stjórn málasamtaka, þ.e.a.s. flokka og samtaka, sem bjóða fram í kosningum til Alþingis og sveitarstjórna, sbr. IV. kafla laga nr. 162/2006 um fjármál stjórn málasamtaka og frambjóðenda og um upplýsingaskyldu þeirra. Á sama hátt gilda þær einnig um reikningsskil frambjóðenda í persónukjöri og prófkjörum, sbr. V. kafla tilvitnaðra laga nr. 162/2006. Reglurnar eru lágmarksreglur og því er stjórn málasamtökum og frambjóðendum heimilt að skila fyllri upplýsingum en mælt er fyrir í þeim.

2. gr.

Stjórn málasamtökum og frambjóðendum er heimilt að taka á móti allt að 300 þús. kr. framlögum á ári frá einstökum lögaðila eða lögráða einstaklingi til stjórn mála-starfsemi sinnar eða kosningabaráttu með þeim takmörkunum, sem frá greinir í þessum kafla.

Framlögum umfram ofangreint hámark skal skilað svo fljótt sem kostur er. Takist ekki að skila þeim skal þeim haldið sérstaklega aðgreindum í reikningsskilum stjórn málasamtaka og einstaklinga jafnframt því sem þau skulu lögð inn á sérstakan bundinn bankareikning.

3. gr.

Stjórn málasamtökum er óheimilt að veita viðtöku framlögum frá:

- a. óþekktum gefendum,
- b. fyrirtækjum að meiri hluta í eigu eða undir stjórn ríkis eða sveitarfélaga,
- c. opinberum aðilum öðrum en ríkissjóði og sveitarfélögum, sbr. II. kafla laga nr. 162/2006, svo sem félögum í sameign ríkis og sveitarfélaga,
- d. erlendum ríkisborgurum, sem eigi njóta kosningaréttar hér á landi, fyrirtækjum eða öðrum aðilum sem skráðir eru í öðrum löndum,

4. gr.

Framlög tengdra aðila, sbr. 10. gr., skulu talin saman. Samanlögð árleg framlög mega aldrei fara fram úr 300 þús. kr.

5. gr.

Almenn félagsgjöld einstaklinga í stjórn málasamtökum, sem innheimt eru með reglubundnum hætti á jafnræðisgrundvelli og ekki fara fram úr 100 þús. kr., skal sérgreina í reikningsskilunum. Greiðslur einstaklings umfram ofangreint hámark teljast framlög í skilningi 2. gr.

6. gr.

Með framlögum í skilningi reglna þessara er átt við framlög til starfsemi stjórnmalasamtaka eða frambjóðenda eða kosningabaráttu, hvort heldur eru bein fjárframlög eða önnur gæði sem metin verða til fjár, án tillits til þess hvaðan þau koma eða hvers eðlis þau eru með þeim takmörkunum, sem gerðar eru í reglum þessum. Til framlaga í þessum skilningi teljast m.a.:

- a. Allir afslættir, sem ekki eru almennir og opinberir af markaðsverði hvers konar vöru.
- b. Ívilnanir og eftirgjafir, þar með taldir afslættir sem ekki eru almennir og opinberir af markaðsverði hvers konar þjónustu, svo sem afsláttur af markaðsverði auglýsinga, húsaleigu eða öðru endurgjaldi fyrir afnot af fasteignum.
- c. Endurgjaldslaus afnot af vinnuafli, þ.e.a.s. starfskröftum launaðra starfsmanna ef aðrir en stjórnmalasamtök eða frambjóðandi bera launakostnaðinn. Sjálfboðavinna telst ekki framlag í skilningi reglnanna.
- d. Endurgjaldslaus afnot á búnaði og tækjum, þó ekki afnot af lausafé í eigu sjálfboðaliða, sem ekki er notað í atvinnurekstri.
- e. Eftirgjöf eftirstöðva skulda, hvort sem er að hluta eða öllu leyti, óvenjuleg lánakjör eða fjármagnsfyrirgreiðsla.

7. gr.

Undanþegin 300 þús. kr. hámarki skv. 2. gr. eru framlög í formi almennra og opinberra afsláttu, sem öllum standa til boða í samræmi við gjaldskrá eða almenna viðskiptavenju. Almennir og opinberir afslættir skulu sérstaklega aðgreindir á sölureikningi.

8. gr.

Ef sértækur afsláttur hefur verið veittur af markaðsverði, sbr. a liður 6. gr., skal mismunur markaðsverðs og raunverðs tilgreindur sem framlag í ársreikningi. Önnur framlög, svo sem endurgjaldslaus lán vinnuafls, aðstöðu eða búnaðar, að undanskildu því sem um getur í d lið 6. gr., skulu metin til peningaverðs á gangverði eða markaðsverði á hverjum tíma og tilgreind í ársreikningi á því verði.

9. gr.

Með markaðsverði í skilningi reglnanna er átt við almennt gangverð í viðskiptum með vöru eða þjónustu milli ótengdra aðila að teknu tilliti til afsláttar, sem veittur er með almennum og opinberum hætti á viðskiptalegum grunni. Við mat á endurgjaldi, sem ekki er í formi reiðufjár, skal eftir því sem við verður komið miðað við skattmat Ríkisskattstjóra. Nú liggur gangverð ekki fyrir og skal þá við mat á gæðum eða hlunnindum, sem ekki hafa verið í krónum talin, m.a. litið til þess kostnaðar er þiggjandinn hefði þurft að leggja út fyrir gæðum þessum, nema í gildi sé sérstakt skattmat um þau.

10. gr.

Með tengdum aðilum í skilningi reglnanna er átt við lögaðila þar sem svo háttar til að sami aðili eða sömu aðilar eiga meiri hluta hlutafjár, stofnfjár og atkvæðisréttar í báðum eða öllum lögaðilunum, enda nemi eignarhlutur hvers þeirra um sig a.m.k. 10% af hlutafé, stofnfé eða atkvæðafjölda í viðkomandi lögaðilum. Sama á við ef einstaklingar eða lögaðilar, sem eiga meiri hluta hlutafjár, stofnfjár eða atkvæðisréttar í lögaðila og hver um sig á a.m.k. 10% hlutafjár, stofnfjár eða atkvæðisréttar í

lögaðilanum, eiga ásamt viðkomandi lögaðila meiri hluta hlutafjár, stofnfjár eða atkvæðisréttar í öðrum lögaðila. Til eignarhluta og atkvæðisréttar einstaklinga í lögaðilum samkvæmt þessum tölulið telst jafnframt eignarhlutur og atkvæðisréttur maka og skyldmenna í beinan legg.

11. gr.

Stjórnmálasamtökum er heimilt að selja öðrum en þeim, er um getur í 3. gr., auglýsingar í fjölmiðlum, sem þau standa að í þeim tilgangi einum að standa undir kostnaði við kynningu á frambjóðendum, stefnu og öðrum málefnum þeirra. Tekjum af útgáfustarfseminni má einungis verja til þess að greiða útgjöld, sem eru í beinum og eðlilegum tengslum við hana.

Á sama hátt er stjórnmálasamtökum heimilt að leigja út fasteignir sínar og lausafé á markaðsverði, sbr. 9. gr. Tekjur af leigustarfsemi umfram markaðsverð skal færa til tekna sem framlög og gilda um þær að öllu leyti sömu reglur og skilyrði og um framlög skv. þessum kafla.

Fjárreiður og bókhald fyrir útgáfu- og leigustarfsemi skv. þessari grein skal aðskilja fjárhagslega frá fjárreiðum og bókhaldi viðkomandi stjórnmálasamtaka og skal skila sérstöku uppgjöri fyrir hvora starfsemina fyrir sig. Halda skal sérstaka skrá um viðskiptamenn og greiðslur þeirra hvers um sig, er birta skal í skýringum með ársreikningi, uppgjöri eða fylgiskjali með þessum gögnum.

12. gr.

Önnur sala stjórnmálasamtaka á þjónustu og vörum í fjáröflunarskyni en um ræðir í 11. gr. er óheimil. Þó skal óreglubundin kaffisala stjórnmálasamtaka, merkjasala, sala happdrættismiða, basarsala o.þ.h. eða sala aðgangseyris að fundum á vegum þeirra heimil, enda fari viðskipti af þessu tagi við hvern einstakling eða lögaðila ekki fram úr 100 þús. kr. á ári.

II. KAFLI

Reikningsskil stjórnmálasamtaka

13. gr.

Við gerð ársreikninga stjórnmálasamtaka skal efnisreglum ársreikningalaga nr. 3/2006 fylgt eftir því sem við getur átt. Stjórn stjórnmálasamtaka og framkvæmdastjóri bera ábyrgð á samningu ársreiknings fyrir hvert ár og skal ársreikningurinn geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymi, skýringar og skýrslu stjórnar. Ársreikningur skal undirritaður af stjórn og framkvæmdastjóra jafnframt því að vera áritaður af endurskoðanda.

14. gr.

Stjórnmálasamtök skulu greina frá öllum eignum sínum og skuldum, þ.m.t. skuldbindingum og eigið fé sem er mismunur eigna og skulda. Eignir, sem ætlaðar eru til varanlegrar eignar eða notkunar, teljast fastafjármunir. Eignir, sem ekki eru ætlaðar til varanlegrar eignar eða notkunar, teljast veltufjármunir.

Kröfur, fyrirframgreiðslur og skuldir, sem falla til greiðslu eftir lengri tíma en eitt ár, skulu færast sem fastafjármunir eða langtímaskuldir eftir því sem við á. Aðrar kröfur,

fyrirframgreiðslur og skuldir færast sem veltufjármunir eða skammtímaskuldir eftir því sem við á.

15. gr.

Stjórnmálasamtök skulu greina frá öllum tekjum sínum og gjöldum í rekstrarreikningi nema lög eða settar reikningsskilareglur kveði á um annað. Hann skal a.m.k. geyma eftirtaldar sundurliðanir á tekjuhlið:

1. Fjárframlög úr ríkissjóði.
2. Fjárframlög sveitarfélaga.
3. Fjárframlög lögaðila.
4. Framlög lögaðila í formi afsláttar frá markaðsverði, sbr. a liður 6. gr.
5. Önnur framlög lögaðila, sbr. b – e liður 6. gr.
6. Fjárframlög einstaklinga.
7. Framlög einstaklinga í formi afsláttar frá markaðsverði.
8. Önnur framlög einstaklinga, sbr. b – e liður 6. gr.
9. Almenn félagsgjöld.
10. Leigutekjur af fasteignum.
11. Tekjur af leigu lausafjár.
12. Þjónustutekjur, þ.m.t. aðgangseyri að fundum, skemmtunum og öðru slíku félagsstarfi.
13. Vörusala, þ.m.t. tekjur af kaffisölu, happdrætti, hlutaveltum o.s.frv.
14. Aðrar rekstrartekjur.

Nöfn þeirra lögaðila sem veita stjórnmálasamtökum framlög skulu birt í skýringum við ársreikninginn eða í sérstöku fylgiskjali með honum ásamt fjárhæð framlagsins.

16. gr.

Stjórnmálasamtök skulu halda samstæðureikning fyrir allar einingar, sem undir þau falla, svo sem sérsambönd, kjördæmisráð, eignarhaldsfélög og tengdar sjálfseignarstofnanir (sbr. Lög um sjálfseignarstofnanir sem stunda atvinnurekstur nr. 33/1999), hvort sem þær eru skráðar eða ekki, sbr. þó 3. mgr. Með samstæðureikningi í þessu sambandi er átt við reikningsskil þar sem ársreikningar stjórn málasamtaka (móðursamtaka) og eininganna (dóttursamtaka) sem undir þau falla hafa verið sameinaðir í einn reikning.

Samstæðureikningur skal geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymi og skýringar. Samstæðureikningur skal gefa glögga heildarmynd af afkomu, efnahag og breytingum á handbæru fé bæði móðursamtakanna og dóttursamtakanna. Við gerð samstæðureiknings skulu sams konar tekju- og gjaldaliðir og eigna- og skuldaliðir lagðir saman. Gera skal nauðsynlegar leiðréttingar vegna sérstakra þátta sem eiga aðeins við um samstæðureikning.

Heimilt er að halda flokkseiningum utan samstæðureikningsskila ef tekjur þeirra eru undir 300 þús. kr. á ári. Að öðru leyti skulu ákvæði VII. kafla ársreikningalaga gilda um samstæðureikningsskil stjórn málasamtaka eftir því sem við á.

17. gr.

Nú standa fleiri en ein stjórn málasamtök sameiginlega að framboði í tilteknu kjördæmi og skal þá gera sérstök reikningsskil fyrir framboðið.

III. Kafli

Reikningsskil framboðenda í persónukjöri

18. gr.

Framboðendur skulu halda fjárreiðum framboðsins aðskildum frá einkafjárreiðum sínum. Þá skulu þeir skila Ríkisendurskoðun sérstöku fjárhagslegu uppgjöri um kosningabaráttu sína innan sex mánaða frá því að kosning fór fram. Um bókhaldið og reikningsskil skulu gilda eftir því sem við á ákvæði bókhaldslaga.

Framboðendur í persónukjöri eru undanþegnir uppgjörsskyldu ef kostnaður við kosningabaráttu er ekki umfram 300 þús. kr.

19. gr.

Framboðandi skal jafnan stofna sérstakan bankareikning fyrir framboðið, þar sem færa skal allar peningalegar innborganir eða útborganir í tengslum við framboðið. Halda skal sérstakt bókhald um gjöld tengd framboðinu svo og tekjur, hvort sem er í formi peningalegra greiðslna eða framlaga í öðrum gæðum. Allar færslur í bókhaldinu skulu byggja á fullnægjandi fylgiskjölum eða gögnum, svo sem frumriti reikninga, kvittunum fyrir móttækin framlög o.s.frv.

20. gr.

Framboðandi skal í bókhaldinu gera sérstaka grein fyrir sínum eigin framlögum, hvort sem um er að ræða framlög í reiðufé eða útlögðum kostnaði. Færa skal kostnað, sem framboðandi leggur út fyrir, sem eigið framlag framboðandans til framboðsins.

Framboðendur skulu halda sérstaka skrá yfir einstök framlög, sem metin eru til fjár, þar sem fram komi nafn og kennitala viðkomandi styrktaraðila. Framlög t.d. í formi endurgjaldslausra afnota af vinnuafli, kostunar á auglýsingum eða annarri þjónustu eða vöru skal tekjufæra, sem framlag til framboðsins jafnframt því að færa skal viðkomandi útgjöld til gjalda í bókhaldinu. Njóti framboðandi afsláttar af markaðsverði skal hann á sama hátt færður sem framlag til framboðsins. Viðkomandi vara eða þjónusta skal þá gjaldfærð á markaðsverði en hinn sérstaki afsláttur færður til tekna.

21. gr.

Sé framboð fjármagnað með lántökum skal gera ítarlega grein fyrir lánveitanda, lánsfjárhæð og lánskjörum í skýringum í reikningsskilum framboðsins. Ef lánstími nær fram yfir uppgjörstímabilið skal gera Ríkisendurskoðun árlega grein fyrir stöðu skulda framboðsins.

Eftirgjöf skulda og bersýnilega ívilnandi lánskjör skulu metin sem framlag lánveitanda til framboðsins.

22. gr.

Framboðendum er óheimilt að taka við hærri framlögum frá einum aðila en 300 þús. kr. og skiptir ekki máli hvort um lögaðila eða einstaklinga er að ræða, sbr. nánar I. kafli reglna þessara.

Heildarkostnaður frambjóðenda í prófkjörum af kosningabaráttu má ekki vera hærri en sem nemur 1 milljón króna að viðbættu álagi sem hér segir:

Á kjörsvæði með fleiri en 50.000 íbúa, 18 ára og eldri, 75 kr. fyrir hvern.

Á kjörsvæði með 40.000 - 49.999 íbúa, 18 ára og eldri, 100 kr. fyrir hvern.

Á kjörsvæði með 20.000 - 39.999 íbúa, 18 ára og eldri, 125 kr. fyrir hvern.

Á kjörsvæði með 10.000 - 19.999 íbúa, 18 ára og eldri, 150 kr. fyrir hvern.

Á kjörsvæði með færri en 10.000 íbúa, 18 ára og eldri, 175 kr. fyrir hvern.

Við útreikning á álagi skv. 2. mgr. skal miða við íbúafjölda á kjörsvæðinu eins og hann var 1. desember næst á undan prófkjörsegi.

23. gr.

Reglur þessar, sem settar eru með heimild í lögum nr. 162/2006, um fjármál stjórnmalasamtaka og frambjóðenda og um upplýsingaskyldu þeirra, öðlast þegar gildi.

Ríkisendurskoðun 21. mars 2007